

Stine Egede
Medlem af Inatsisartut for Inuit Ataqatigiit

Besvarelse af § 37 spørgsmål 145/2019

1. Hvor mange indbyggere skal en bygd have, før sundhedsvæsenet ansætter en uddannet sygeplejerske?

Svar:

I Katalog over sundhedsfaglige ydelser¹ i Regionerne fremgår de forskellige kategorier af institutioner, der typisk er oprettet på basis af indbyggertal i de enkelte lokaliteter i regionerne. I kataloget beskrives niveauet af sundhedsbemanding på de enkelte institutioner ligeledes. Der kan dog forekomme forskelle i praksis, da der tages hensyn til lokale forhold. Det kan dog oplyses, at bygder med indbyggertal under 200 i udgangspunktet har en bygdekonsultation. Det tilstræbes, at konsultationen bemannes af en bygdesundhedsarbejder, der har taget sundhedsarbejderuddannelse, som har en varighed på 22 uger. Større bygder med indbyggertal mellem 200 – 500 har som udgangspunkt en sundhedsstation bemanded med enten en eller flere bygdesundhedsarbejdere og/eller sundhedsassistenter og/eller sygeplejersker.

2. Hvormange bygder, som skulle have en sygeplejerske ansat, mangler en sygeplejerske ?

Svar:

Med afsæt i besvarelsen af spørgsmål 1 kan det ikke opgøres præcist, hvor mange bygder som mangler en sygeplejerske. Men grundet rekrutteringsudfordringer er størstedelen af bygderne bemanded med en uddannet bygdesundhedsarbejder eller en ufaglært sundhedsarbejder. Det tilstræbes at ufaglærte sundhedsarbejdere som skal arbejde i bygder oplæres på det ansvarlige regionssygehus/sundhedscenter

3. Hvor mange bygder har personale som har fået kurser i håndtering af medicin eller andet?

Svar:

En opgørelse fra maj 2018 viste, at der på pågældende tidspunkt, var 19 bygder ud af 55 med uddannet personale, hvilket hovedsageligt var bygdesundhedsarbejdere, men også sundhedsassistenter og sygeplejersker. I løbet af foråret 2019 vil det blive opgjort hvor mange ansatte der har fået kurser, uddannelse og anden oplæring/ kompetenceopbygning.

27-03-2019
Sags nr. 2019 - 7171
Akt nr. 10320760

Postboks 1160
Tlf: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk
Email: pn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

¹ https://www.peqqik.gl/Emner/Patientinformation/Ydelser-i-SHV/Region-Avannaa?sc_lang=da-DK&sc_lang=da-DK

Der er udfordringer med at rekruttere deltagere til uddannelsen som sundhedsarbejder som varer 22 uger. Det kræver nemlig at deltagerne kommer til Nuuk, at de kommer i praktik på et sygehus eller et sundhedscenter. Dette finder mange deltagere uoverskueligt på grund af familieforhold m.m. Der arbejdes derfor på at modulopbygge uddannelsen, således at deltagerne kan tage hjem til bygden mellem modulerne og være sammen med familien. Den model vil kræve flere midler, grundet større rejseaktivitet.

4. I hvor mange bygder er der personalemangel indenfor sundhedsvæsenet?

Svar:

Det er særligt udfordrende at rekruttere til de mindre bygder. Det skyldes en række faktorer blandt andet generel fraflytning fra bygderne, et ensomt fagligt miljø, utidssvarende boligforhold, samt at nogle finder det grænseoverskridende at sundhedsbetjene i et lokalmiljø, hvor alle kender hinanden. Derfor ses også ofte, at uddannelsen som sundhedsarbejder bruges som et springbræt til andre jobs, hvilket medfører at mange fraflytter bygden efter endt uddannelse.

5. Er der kurser i håndtering af medicin, førstehjælp eller andet og hvor ofte?

Svar:

En uddannet bygdesundhedsmedarbejder har taget uddannelsen som sundhedsarbejder, der varer 22 uger og består af 12 ugers teori og 10 ugers praktik. Under uddannelsen opnås blandt andet kendskab til medicin håndtering, hygiejne, de mest almindelige forekommende sygdomme i bygdekonsultationer og håndtering af akutte patienter. Nedenstående tabel fra Peqqissaanermik Ilinniarfik (PI) viser antallet af studerende, der er blevet optaget på uddannelsen siden 2010. Siden 2010 er der uddannet 51 sundhedsarbejdere.

Årstal	Startede	Gennemførte
2010	10	10
2011	7	6
2012	7	7
2013	5	5
2014	7	7
2016	6	6
2018	10	10
2019	7 (ansøgere)	

Derudover tilstræbes det, at bygdesundhedsarbejdere kommer på et lokalt arrangeret kursus/praktikforløb på sygehuset/sundhedscenteret eller får tilbudt at deltage på genopfriskningskursus inden for blandt andet håndtering af akutte patienter på PI. Der er dog ikke altid nok tilmeldte til at afholde kurserne. Ydermere kan bygdesundhedsarbejdere tage et praktikvejlederkursus, så de kan fungere som praktikvejledere for sundhedsarbejdere, som er under uddannelse.

6. Har der været alvorlig konsekvenser pga manglene personale eller manglende uddannelse hos personale i bygderne, de seneste 5 år.

Svar:

Landslægeembedet er tilsynsmyndighed for sundhedspersonale og institutioner, og behandler sagerne om alvorlige hændelser, hvor der for eksempel er personale involveret. Endvidere behandler Landslægeembedet sundhedsfaglige klagesager. Indholdet af disse sager vedrører enkeltpersoner og er derfor fortrolige og kan ikke offentliggøres.

Ved alvorlige hændelser eller alvorlig sygdom forventes det, at bygdesundhedsarbejderen konsulterer en læge eller sygeplejerske på regionssygehuset/sundhedscenteret. Hvis det vurderes, at der er behov for akut indlæggelse, bliver patienten evakueret. Der er dog altid risici forbundet med dette på grund af den vanskelige infrastruktur og de store afstande, der medfører, at lægen eller sygeplejersken kan være længe undervejs. Der forekommer derfor patientforløb, der ikke forløber optimalt.

7. Skyldes personalemanglen indenfor sundhedsvæsenet ude i bygderne manglen på boliger?

Svar:

Se besvarelse af spørgsmål 4.

8. Når sundhedspersonalet er ude af bygden, er der så altid en stedfortræder til stede?

Svar:

Grundet de i forvejen store udfordringer med at rekruttere fast personale er det sjældent muligt at få en stedfortræder, når bygdesundhedsarbejderen forlader bygden. I nogle tilfælde, er der praksis for, at nøglen til bygdekonsultationen overdrages til en betroet person fra bygden. Borgerne kan ved alvorlige hændelser få fat i vedkommende, som kan kontakte sygehuset/sundhedscenteret for at få rådgivning og som kan få tilladelse til udlevering af forbindinger, bandager, medicin mv.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Martha Abelsen